

Î N C H E I E R E

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Bejan și Bejan Dorin împotriva lui Bejan Petru, Malai Zinaida și Malai Petru, intervenienți accesorii Serviciul Raional de Arhivă Leova, Oficiul Cadastral Teritorial Leova și Braicova Marina cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și determinarea cotelor-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Malai Zinaida și Malai Petru, casată hotărîrea Judecătoriei Cantemir din 09 aprilie 2014 și pronunțată o nouă hotărîre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă

La 24 august 2004, Bejan Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bejan Pavel cu privire la partajarea bunurilor imobile proprietate comună în devălmășie a soților, și anume casa de locuit și terenul aferent acesteia amplasate pe str. Burebista 1, or. Leova și apartamentului nr. 15 situat în, str. Miron Costin 9, or. Leova cu stabilirea și atribuirea fiecărui a câte ½ cotă-parte din aceste imobile sau după caz să fie atribuit ei apartamentul nr. 15 din str. Miron Costin 9, or. Leova, iar pîrîtului casa de locuit din str. Burebista 1 or. Leova, în situația în care ultimul va fi de acord cu aceasta.

Pe parcursul examinării pricinii, și anume la 03 noiembrie 2005, 13 ianuarie 2006, 28 octombrie 2009 și 11 ianuarie 2012 reclamanta Bejan Maria și-a modificat și concretizat pretențiile din acțiune, în final solicitînd nulitatea contractului nr. 456 din 06 septembrie 2004 de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 15 situat în or. Leova, str. Miron Costin nr. 9 și determinarea a câte 1/3 cotă-parte fiecărui, și anume: 1/3 cotă-parte să-i revină Mariei Bejan, 1/3 cotă-parte lui Bejan Pavel și 1/3 cotă-parte lui Bejan Dorin. (f.d.18, 74, Vol. I, f.d. 156 Vol. II, f.d. 123 Vol. III)

Prin încheierile Judecătorei Leova din 21 martie 2006, 03 iulie 2007, 24 octombrie 2007 și 19 decembrie 2007, au fost atrași în proces Malai Zinaida și Malai Petru în calitate de copârți și Bejan Dorin în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantei, iar prin încheierea Judecătorei Cantemir din 25 octombrie 2011 a fost atrași în calitate de intervenienți accesorii și Braicova Marina, Organul Teritorial Cadastral Leova și Serviciul Raional de Arhivă Leova. (f.d 89, 248, 275, 301 Vol. I, f.d. 109 Vol. III)

La 15 iulie 2009, reclamantii Bejan Maria și Bejan Dorin au depus la Judecătoria Leova cerere comună de chemare în judecată împotriva lui Bejan Pavel, Malai Zinaida, Malai Petru, intervenienți accesorii OCT Hîncești filiala Leova și Serviciul Raional de Arhivă Leova solicitînd declararea nulității absolute a contractului nr. 456 din 06 septembrie 2004 de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 15 din str. Miron Costin nr. 9, or. Leova, revendicarea din proprietatea lui Malai Petru și Malai Zinaida în beneficiul lui Bejan Pavel, Bejan Maria și Bejan Dorin a apartamentului nr. 15 din str. Miron Costin nr. 9, or. Leova cu obligarea lui Bejan Pavel să restituie Zinaidei Malai costul apartamentului de 800 dolari SUA; determinarea cotelor părți ideale fiecărui coproprietar al apartamentului în litigiu, și anume 1/3 cotă-parte lui Bejan Pavel, 1/3 cotă-parte Mariei Bejan, 1/3 cotă-parte lui Bejan Dorin și recunoașterea dreptului de proprietate al Mariei Bejan asupra a 1/2 cotă-parte ideală din imobilul situat pe str. Burebista 1, or. Leova. (f.d 120, Vol. II)

În motivarea acțiunii reclamantii au indicat că la 31 iulie 1979 Bejan Maria a încheiat căsătoria cu pîrîtul Bejan Pavel. Din căsătorie s-a născut fiul- Bejan Dorin, a.n. 12 octombrie 1980.

Susțin că pe parcursul căsătoriei Bejan Maria și Bejan Pavel au construit casa de locuit din str. Burebista nr. 1, or. Leova, precum și au privatizat apartamentul din or. Leova, str. Miron Costin 9/15.

Declară că din 2000 reclamanta a plecat la lucru peste hotarele țării, în Italia pentru întreținerea familiei și finisarea casei, transferînd periodic, în acest sens, sume bănești pîrîtului Bejan Pavel.

Însă la 21 aprilie 2004, Bejan Pavel, fără a-i aduce la cunoștință Mariei Bejan, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de desfacere a căsătoriei care a fost desființată prin hotărîrea Judecătorei Leova din 21 mai 2004.

Consideră reclamantii că pîrîtul nu era în drept la 06 septembrie 2004 să înstrăineze apartamentul în litigiu, deoarece acesta nu avea acordul coproprietarului apartamentului - Maria Bejan, care încă la 04 august 2004 printr-o altă declarație autenticată notarial și-a retras acordul privind înstrăinarea apartamentului manifestat anterior prin declarația autenticată notarial din 07 mai 2003.

Mai mult ca atît la perfectarea contractului numit supra au fost prezentate documente falsificate, și anume Confirmarea eliberată de către Serviciului Raional de Arhivă Leova nr. 184 din 06 septembrie 2004 din care rezultă că la procesul de privatizarea a spațiului locativ din or. Leova str. Miron Costin 9/15 a participat doar Bejan Pavel și Bejan Maria, fiind exclus intenționat fiul Bejan Dorin. Faptul dat se confirmă și prin Ordonanța Procurorului raionului Leova, din 31 octombrie 2005.

Prin hotărîrea Judecătorei Cantemir din 09 aprilie 2014, acțiunea a fost admisă, declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 456 din 06 septembrie 2004 a apartamentului nr. 15 din str. Miron Costin nr. 9 încheiat între Bejan Pavel și Malai

Zinaida cu repunerea părților în situația inițială, a fost obligat Bejan Pavel să restituie Zinaidei Malai sumă de 800 dolari SUA—costul apartamentului, 22 296 lei cu titlu de cheltuieli de reparație a apartamentului, 3600 lei - cheltuieli de gazificare și 5000 lei cu titlu cheltuieli de instalare a încălzirii autonome.

Prima instanța și-a motivat soluția bazându-se pe faptul că intențiile lui Bejan Pavel au fost îndreptate contrar legii, pentru a-și atinge scopul de a înstrăina imobilul comun fără acordul celorlalți coproprietari prin dobândirea documentelor eronate, din care cauză contractual nr. 456 din 06 septembrie 2004 este pasibil de a fi lovit de nulitate relativă. Consideră instanța că reclamanții Bejan Maria și Bejan Pavel nu poartă nici o vină pentru acțiunile ilegale ale lui Bejan Pavel, în rezultatul cărora ar fi rămas fără cota-parte ce le revenea în procesul de privatizare.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016 a fost admis apelul declarat de către Malai Zinaida și Malai Petru, casată hotărârea Judecătoriei Cantemir din 09 aprilie 2014 și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată soluția primei instanțe privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 456 din 06 septembrie 2004 ca fiind bazată pe aplicarea eronată a normelor de drept material, or potrivit suportului probator al cauzei, apelanta Malai Zinaida este cumpărător de bună-credință și nu trebuie să suporte consecințele comportamentului dolosiv al intimatului Bejan Pavel. Instanța de apel a mai indicat că intimații sunt în drept să pretindă de la Bejan Pavel despăgubiri în vederea restabilirii drepturilor lor încălcate, inclusiv din contul proprietății acestuia - casei de locuit nr. 1 din str. Burebista or. Leova.

La 19 mai 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Bejan Maria și Bejan Dorin prin intermediul reprezentantului-avocatul Malairău Aurel, au depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii Judecătoriei Cantemir din 09 aprilie 2016.

În susținerea recursului Bejan Maria și Bejan Dorin au invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel prin aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 06 iunie 2016, în adresa intimaților Malai Zina, Malai Petru, Bejan Pavel, OCT Leova, Braicova Marina și Serviciul Raional de Arhivă Leova a fost expediată copia recursului declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 07 iulie 2016 și 08 iulie 2016, intimații OCT Leova și respectiv Braicova Marina, au depus referințe, solicitând respingerea recursului declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin cu menținerea deciziei Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, dând o apreciere corectă tuturor probelor prezente la actele pricinii cu respectarea normelor de drept material și de drept procedural.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca motiv al admisibilității prezentului recurs argumentul recurenților Bejan Maria și Bejan Dorin privind ilegalitatea deciziei instanței de apel, deoarece este exprimat sub forma unei enunțări generale nedezvoltate, ce nu permite încadrarea acestuia în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) CPC, aceștia făcând referire doar la circumstanțele de fapt ale pricinii.

Mai mult ca atât, însuși recurenții nu neagă faptul că intimații Malai Zinaida și Malai Petru sunt cumpărători de bună-credință, prin urmare în speță fiind aplicabile prevederile art. 375 alin. (1) Cod Civil, care expres stipulează că dacă un bun a fost dobândit cu titlu oneros de la o persoană care nu a avut dreptul să-l înstrăineze, proprietarul poate să-l revendice de la dobânditorul de bună-credință numai în cazul în care bunul a fost pierdut de proprietar ori de persoana căreia bunul a fost transmis de

proprietar în posesiune sau dacă i-a fost furat unuia ori altuia, sau a ieșit în alt mod din posesiunea acestora, fără voia lor.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Bejan Maria și Bejan Dorin se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic